

Anlæg af Privatbaner gik ud paa dels at yde Tilskud til Helsing—Tisvilde-Banen, som i Forvejen var opført paa Jernbaneloven af 1908, men uden Stats-tilskud, og dels at tillade Anlæg af 8 nye Privatbaner. Deraf er 3 Fortsættelse af bestaaende Baner, og heraf omfatter atter 2, nemlig Horsens—Tørring- og Horsens—Bryrup-Banen, tillige Ombygning af de gamle Strækninger fra smalsporede til normalsporede. Ved Fremsettelsen af Lovforslaget erklærede jeg mig villig til at modtage Forslag ogsaa om andre Baner, hvorom Planer maatte fremkomme under Udvalgets Arbejde, og saa megen Genklang fandt denne Tanke hos Folketingets Udvalg, at da det afsluttede sit Arbejde og indstillede Lovforslaget til Vedtagelse i Folketinget, var Antallet af de foreslaaede Anlæg udvidet til ikke mindre end 35 foruden Tilskuddet til Helsing—Tisvilde-Banen. Nu maa dog hertil bemærkes, at samtidig udgaar 12 Numre i Jernbaneloven af 1908, deriblandt de 9 elektriske Baner. Uagtet jeg ikke anser alle de foreslaaede nye Jernbaner for nødvendige og endogsaa vil mene, at enkelte af dem helst burde undværes, har jeg anset det for rigtig at genfremsætte Forslaget i den Affattelse, det fik i Folketinget, idet jeg dog maa gøre opmærksom paa, at jeg har fundet det hensigtsmæssigt at fremsætte et særskilt Lovforslag om Anlæg af en Jernbane fra Thisted over Vildsund til Nykøbing som Statsbane og at lade den af Folketinget vedtagne Bestemmelse om Statsdrift af Privatbanen Næstved—Karrebæksminde udgaa, idet det derved bliver muligt at indskrænke Lovforslaget til Alene at omfatte Privatbaner. Hvad den sidste Bane, Næstved—Karrebæksminde-Banen, angaar, da er den endnu ikke bygget. Der er end ikke søgt Ene-retsbevilling paa den, og det har da forekommet mig, at det maatte være tidligt nok for Rigsdagen at tage endelig Stilling til det Spørgsmaal, om man vil lade Statsbanerne overtage Driften af denne Strækning, naar de interesserede Kommuner maatte finde det betimeligt at beslutte sig til at anlægge Banen.

Statstilskuddet til disse Baneanlæg er vurderet til ca. 30 Mill. Kr., men det er under Forudsætning af Varepriserne før Krigen og selvfølgelig ogsaa under Forudsætning, at de alle kommer til Udførelse. I sidstnævnte Henseende skal jeg bemærke, at i Modsætning til, hvad Forholdet har været ved de tidligere vedtagne Jernbanelove, foreligger der denne Gang for de

allerfleste Baners Vedkommende fuldt bindende Tilsagn om de fornødne Penge fra Kommunerne, og deraf vil jeg altsaa drage den Slutning, at kun faa af de Baner, der her foreslaas og vedtages, ikke kommer til Udførelse. Statens Tilskud til Bygningen af Privatbaner har som bekendt hidtil været 1 Mill. Kr. aarlig, som er opført paa Finansloven hvert Aar. Dette Beløb har imidlertid ikke været tilstrækkeligt til Dækning af Omkostningerne ved at bygge de forskellige Privatbaner, og overfor adskillige af de fuldførte og allerede i Drift værende Baner staar Staten endnu tilbage med sit Tilskud, et Forhold, som gættende har været Genstand for Omtale her i Salen, navnlig af det ærede 4de kongevalgte Medlem (Jørgen Berthelsen). Jeg vilde for min Part med større Energi have henledet Finansministerens Opmærksomhed paa dette Forhold og henstillet til ham at stille de fornødne Midler til Raadighed for at bringe dette Forhold ud af Verden, hvis ikke Krigen saa stærkt havde opfordret til i videst mulige Omfang at holde Statens Midler i Reserve. Imidlertid er der dog paa det i Aar fremlagte Finanslovsforslag opført 2 Mill. Kr. som Tilskud til private Baner, og det er Ministeriets Hensigt paa indeværende Aars Tillægsbevillingslov at søge bevilget ekstraordinært 1 Mill. Kr., saaledes at der for de to Finansaars Vedkommende tilsammen kan udgives 4 Mill. Kr. Hvorvidt det derefter vil være nødvendigt, naar Anlægget af de nye Jernbaner er begyndt, yderligere at forøge dette Beløb, maa jo afhænge af, med hvilken Hastighed Arbejderne iværksættes, men det vil efter min Overbevisning være rettest at overlade til den til enhver Tid siddende Regering at optage de efter dens Skøn nødvendige Beløb paa Finanslovsforslagene.

Medens Privatbanelovforslaget har mødt enstemmig Tilslutning fra de 3 største Partiers Side i Folketinget, er det, i alt Fald paa et vist Stadium, blevet bekæmpet fra det konservative Folkepartis Side, idet der af dette ved anden Behandling blev stillet Forslag om at standse Sagens videre Gang. Ved tredje Behandling blev Lovforslaget dog vedtaget med Tilslutning fra alle Partier, og idet jeg gaar ud fra, at man heri maaske kan se en Tilkendegivelse af, at man ogsaa fra konservativ Side vil yde sit Bidrag til et positivt Resultat, skal jeg paa dette Tidspunkt ikke komme nærmere ind paa de Indvendinger, som er blevet gjort gældende, men afvente, i hvilken Udstrækning